

Jaarverslag 2016

Stichting Casa de la Alegría

1. Inleiding

De eerste zorg van de op 31 januari 2011 in Nederland opgerichte Stichting Casa de la Alegría was vormgeven van de organisatie. Dat gebeurde allereerst in Nederland en daarna in Bolivia. In Bolivia werd vervolgens ook gestart met workshops aan de kinderen. In 2013 en 2014 hebben we een stabiel team opgebouwd en is er hard gewerkt aan inhoudelijke verdieping met docenten in Bolivia en verbetering van onze lessen daar. Complexe thema's als traumaverwerking en talentontwikkeling kwamen daarbij aan de orde. Om continuïteit van de stichting te verzekeren zijn ervaringen gedocumenteerd en is er een strengere selectie van vrijwilligers gestart. Ook zijn er stappen gezet naar meer financiële zelfstandigheid.

Dat zet zich door. In 2016 waren verdieping en duurzaamheid van de stichting opnieuw belangrijke thema's. De talenschool Juntucha in Cochabamba, waar sinds de opening dit jaar Spaanse les wordt gegeven, helpt bij verzelfstandiging. En twee boeken, een met oefeningen die in onze workshops in Cochabamba worden gedaan, helpen vooral als het gaat om de duurzaamheid van de hulpverlening van de stichting.

In dit jaarverslag is te lezen wat de stichting in 2016 heeft ondernomen om haar doelen te bereiken. Ook worden de plannen voor de toekomst besproken.

2. Stichting Casa de la Alegría

Cochabamba, de stad waar Stichting Casa de la Alegría werkzaam is, ligt in centraal Bolivia op ruim 2.500 meter hoogte in het Andesgebergte. De stad telt bijna een miljoen inwoners. Er is veel armoede. Veel kinderen groeien bovendien op in een omgeving waarin agressie, geweld, drank- en druggebruik en (seksueel) misbruik aan de orde van de dag zijn. Ze moeten vaak vanaf jonge leeftijd werken om een inkomen voor het gezin te genereren. Dan ontbreekt de tijd voor opvoeding en zo missen veel kinderen cruciale sociaal-emotionele vaardigheden. Ze hebben weinig zelfvertrouwen, veel problemen met agressie en kunnen moeilijk omgaan met hun emoties.

Wij van Stichting Casa de la Alegría helpen deze kinderen (eind 2016 ongeveer 90 verdeeld in leeftijdsgroepen van 7 tot 12 en 13 tot 18 bij het ontwikkelen van deze vaardigheden via lessen met een therapeutische inslag. We leren ze beter om te gaan met agressie, we leren ze hun emoties te voelen en te verwerken en we helpen ze bij het verbeteren van hun zelfbeeld. In een later stadium werken we ook aan thema's zoals traumaverwerking en talentontwikkeling. We maken hierbij gebruik van technieken uit de creatieve therapie en gebruiken theater-, dans- en handvaardigheidslessen.

Wij hebben ervoor gekozen samen te werken met lokale organisaties die de kinderen eerstelijns hulp bieden. Die organisaties zorgen bijvoorbeeld voor opvang, eten en scholing, maar hebben vaak geen kennis, tijd of budget voor een meer psychologische hulpverlening. Wij vullen deze hulp aan. We

kunnen ons door deze samenwerking focussen op de sociaal-emotionele ontwikkeling van de kinderen. We willen hen daarmee niet alleen nu, maar ook op de lange termijn helpen.

3. Visie

Lokale realiteit

Wij geloven in werken vanuit lokale behoeften en willen daarbij zoveel mogelijk gebruik maken van lokale kennis, ideeën en ervaring. Dit betekent voor ons dat we waar mogelijk werken met lokale partners en docenten en dat we onze programma's baseren op de behoeften en talenten van de jongeren waarmee we werken. We vragen regelmatig advies aan die jongeren om zeker te weten dat onze programma's aansluiten bij hun situatie en behoeften. En hoewel wij gebruik maken van Europese inzichten en technieken uit de creatieve therapie (een vakgebied dat niet bestaat in Bolivia), doen wij dit alleen nadat het programma volledig is aangepast aan de lokale realiteit.

Duurzaamheid

Duurzaamheid staat bij Casa de la Alegría hoog in het vaandel. Ons doel is om de kinderen waar wij mee werken niet alleen op korte termijn te helpen, maar ze vaardigheden te leren waarmee ze zelf kunnen werken aan een betere toekomst, en die ze ook door kunnen geven aan hun (toekomstige) kinderen. Wij streven ernaar om de kinderen en jongeren zelfstandiger te laten worden, en minder afhankelijk te laten zijn van zowel ons als hun eigen omgeving. De stichting fungeert zodoende als een springplank, die kinderen in staat stelt een grote stap voorwaarts te zetten.

Om dit doel te bereiken is het van belang onszelf en onze kennis continu te blijven ontwikkelen. Dit doen we door te werken met creatief therapeuten uit Nederland, die ons helpen bij de verdieping van onze kennis. Omdat wij het van cruciaal belang vinden dat de kinderen zich tijdens de lessen in een vertrouwde en zo stabiel mogelijke omgeving bevinden, en continuïteit daar een belangrijk onderdeel van is, werken deze vrijwilligers niet met de kinderen zelf. Ze ondersteunen onze Boliviaanse docenten en ze helpen bij het ontwikkelen en verdiepen van onze kennis en programma's. Ze werken samen met onze lokale mensen aan het omzetten van hun ervaring in lessen die passen in de lokale situatie.

Duurzaamheid betekent voor ons ook dat we als stichting in staat zijn om onze hulpverlening in stand te houden. Daartoe willen we zoveel mogelijk financieel zelfstandig zijn. De opbrengsten van de talenschool zijn dan heel belangrijk.

Verder vinden wij het van belang dat we maatschappelijk verantwoord werken en een bijdrage leveren aan de lokale werkgelegenheid.

4. Onze doelstellingen en thema's

Om kinderen en jongeren te helpen bij het ontwikkelen van sociaal-emotionele vaardigheden gebruiken we creatieve therapie. In theater-, dans- en kunstworkshops werken we aan thema's zoals communicatie, assertiviteit, zelfvertrouwen, sociale vaardigheden, identiteit en inzicht in gezondheid. Dat betekent bijvoorbeeld dat we werken aan samenwerken en jezelf op een constructieve manier uitdrukken. Thema's als traumaverwerking en het omgaan met en voorkomen

van seksueel misbruik vragen vaak een lang traject. Doelstelling is verder ook een (meer positief) toekomstperspectief en de ontwikkeling van de sociaal-emotionele én praktische vaardigheden om zo'n perspectief waar te maken.

5. Uitwerking van onze doelstellingen

We hebben ook in 2016 op verschillende locaties gewerkt aan sociaal-emotionele vaardigheden en het omgaan met agressie. Ons programma gericht op omgaan met seksueel misbruik is dit jaar voortgezet. Er zijn met groepen vorderingen gemaakt in zelfbewustzijn en maatschappelijk bewustzijn, omgaan met agressie, samenwerking en ook met complexere thema's als traumaverwerking en talentontwikkeling.

Dit alles betekent uiteindelijk twee dingen: het kind kent zichzelf en het kind is zich bewust van de ander.

Dat het kind zichzelf kent, houdt in dat het zijn lichaam kent (ziektesignalen herkent bijvoorbeeld), zich bewust is van zijn gevoelens en emoties en deze ook kan uiten, zich bewust is van zijn grenzen en ook zelfvertrouwen heeft. Dat laatste veronderstelt ook dat het kind initiatief en beslissingen kan nemen.

Het tweede punt is het kind in relatie tot de ander. Dat houdt in dat het kind zich bewust is van gevoelens en emoties van de ander en van de grenzen van de ander. Het kind kan daartoe signalen van de ander herkennen en respecteert emoties en de grenzen van die persoon. Het kind kan ook werken in een groep. Dat vraagt luisteren, ideeën communiceren, je beurt afwachten, hulp vragen en geven, delen, complimenten geven en ontvangen, vertrouwen op een ander en de ander dat vertrouwen ook geven en feedback geven en ontvangen. Het kind kan verder conflicten oplossen: 'Alsjeblieft' en 'dank je wel' zeggen, met frustratie omgaan, klachten formuleren en erop reageren, verantwoordelijkheid nemen, onderhandelen, je verontschuldigen en anderen en dingen respecteren.

In Bolivia worden zowel kinderen als volwassenen vaak met agressie en geweld geconfronteerd. Al snel na de start van de stichting werd duidelijk dat deze thema's in de lessen een grote rol moesten krijgen. Dat geldt nog steeds. In de lessen geven wij de kinderen en jongeren handvatten om beter met agressie om te gaan en een beter leven voor zichzelf op te kunnen bouwen. Ook werken we met ze aan maatschappelijk inzicht, waarbij we ze laten inzien dat agressie en geweld geen normale onderdelen van het leven (hoeven te) zijn. Leren omgaan met agressie en geweld is echter een lang en gecompliceerd proces. Bewustwording en benoemen van gevoelens, gedachten en gebeurtenissen rond het thema zijn hierbij eerste stappen, gevolgd door verbale en non-verbale expressie en beheersing van agressie. Het winnen van vertrouwen en het tonen van gevoelens zijn belangrijke struikelblokken waaraan veel aandacht moet worden besteed. Dit geldt ook voor het inzicht dat er andere, meer constructieve manieren zijn van omgaan met agressie.

We zien desondanks bij alle kinderen vooruitgang. Het zijn vaak kleine stapjes en de resultaten verschillen van kind tot kind. Wij zijn er echter van overtuigd dat een langzame maar grondige aanpak de beste manier is om blijvende resultaten te behalen. Ook zien wij grote verschillen tussen de verschillende groepen. Zo is de agressieproblematiek bij meisjes vaak meer gerelateerd aan agressie van anderen, terwijl jongens zelf vaak veel agressie vertonen. Ook doen de meisjes meestal

gemotiveerd mee met de lessen, terwijl de jongens vaak veel moeite hebben met concentreren. Dan duurt het langer duren of moeten lessen op een andere manier worden aangepakt. Naast agressie en geweld zijn het uitdrukken van gevoelens, het opbouwen van zelfvertrouwen, assertiviteit en leren samenwerken belangrijke thema's. Sinds enige tijd is ook seksueel misbruik centraal gesteld.

Seksueel misbruik

In 2014 hebben we een programma ontwikkeld dat specifiek gericht is op omgaan met en verwerken van seksueel misbruik.

Seksueel misbruik en huiselijk geweld zijn grote problemen in Bolivia. Ze worden vaak geaccepteerd als normaal onderdeel van het leven. Volgens gegevens van onze partnerorganisaties heeft zo'n zeventig procent van de meiden (en een significant percentage van de jongens) uit onze groepen ermee te maken (gehad). Als gevolg van deze situatie zijn veel jonge meiden het contact met hun lichaam en grenzen volledig kwijt. Ze associëren seks en geweld met liefde, en krijgen vaak op jonge leeftijd kinderen, die vervolgens ook weer heel kwetsbaar zijn voor misbruik. Maar niet alleen meiden zijn slachtoffer van deze situatie. Ook jongens krijgen te maken met seksueel misbruik, en buiten dat dit verscheurende gevolgen heeft op hun eigen leven, maakt het de kans dat zij later zelf gaan misbruiken nog eens enorm groot. Maar ook de jongens die niet zelf misbruikt worden, maar opgroeien in een situatie waar dit zo veel voorkomt, zullen meegaan in wat zij zien als normaal.

We voeren het programma vanaf eind 2014 uit op verschillende locaties. Zo wordt het uitgevoerd in een opvanghuis voor meiden die (tijdelijk) uit huis zijn geplaatst (vaak vanwege seksueel misbruik), en een opvanghuis voor jongens. Het percentage seksueel misbruik is op beide locaties erg hoog. Net als bij de lessen over agressie is het van belang om te beginnen met algemene bewustwording, en daarna de stap te maken naar lichaamsbewustzijn en het bewust worden van grenzen. Ook concentratie- en doorzettingsvermogen en communicatie zijn belangrijke stappen. We zien met deze methode goede resultaten, hoewel het uiteraard een langzaam proces is met stappen vooruit, maar soms ook achteruit.

Creatief therapeuten

In 2013 zijn wij begonnen met de inzet van Nederlandse creatief therapeuten in Cochabamba. We doen dit inmiddels al zo'n vier jaar met groot succes. Creatieve therapie is een vakgebied dat in Bolivia niet bestaat, maar het is een uitgelezen methode om te werken met de (vaak getraumatiseerde) kinderen. De methode geeft ze de gelegenheid om te werken aan sociaal-emotionele vaardigheden, maar ook aan bijvoorbeeld traumaverwerking, zonder hiervoor lange en diepgaande gesprekken te hoeven voeren, iets waar de meeste van hen (op dit moment) helemaal niet toe in staat zijn.

Omdat het een niet-bestaand vakgebied is in Bolivia, werken wij met Nederlandse therapeuten die we voor langere tijd naar Bolivia halen om onze docenten te trainen. Hun hoofdbezigheid is het werken met de docenten, en niet met de kinderen, omdat wij het cruciaal vinden dat voor de kinderen een veilige, stabiele omgeving gecreëerd wordt zonder steeds wisselende mensen. De therapeuten leren de docenten inzichten, methoden en technieken uit hun vakgebied, en werken samen met hen aan het creëren van een programma dat volledig aansluit bij de situatie waarin de kinderen zich bevinden en de lokale cultuur. Ook ondersteunen zij de docenten bij vragen over inhoud, lessen, diagnostiek en problematiek van de kinderen.

De therapeuten werken in principe op vrijwillige basis, hoewel wij eens per jaar plek hebben voor een therapeut waarvoor wij kost en inwoning betalen. Deze plek is alleen beschikbaar voor een

therapeut die voor minimaal een jaar naar Bolivia komt, en is bedoeld om de continuïteit te bewaren. Hiernaast hebben wij regelmatig stagiaires, en hiervoor geldt dat de minimale verblijfsperiode vijf maanden is. Ook eisen wij van al onze therapeuten dat zij voor vertrek uit Nederland de Spaanse taal leren. Dan kunnen zij direct na aankomst in Bolivia aan de slag, en kunnen zij een maximale bijdrage leveren aan het project. Hiernaast zorgen wij altijd voor een ruime overdrachtsperiode tussen twee therapeuten. Voor vertrek hebben ze contact met ons netwerk van voormalige en huidige therapeuten om zich zo goed mogelijk voor te bereiden. Twee van onze vrijwilligers hebben na terugkomst in Nederland plaatsgenomen in het bestuur, vanwaar zij overzicht houden en meedenken over de programma's, het beleid en de structuur van de stichting.

6. Bestuur

Het bestuur van Casa de la Alegría bestaat uit drie leden.

Carolene Pessies, voorzitter

Sabine Seijerlin, secretaris

Kaatje Floren, inhoudelijk bestuurslid

Laurie IJzerman, oprichter van de stichting, en Peter van den Berg, voorheen de penningmeester, zijn uit het bestuur gegaan. Carolene Pessies is in 2016 voorzitter van het bestuur geworden.

Carolene Pessies heeft creatieve therapie (medium muziek) gestudeerd aan de Hogeschool Zuyd in Heerlen en is sinds 2013 afgestudeerd muziektherapeute. Tijdens haar studie heeft ze stage gelopen in een jeugdgevangenis en heeft ze veel ervaring opgedaan met gedragsgestoorde, agressieve en getraumatiseerde jongeren. Na haar studie werkte Carolene op een school met speciaal onderwijs voor dove en doofstomme kinderen tussen 6 en 8 jaar. Ze kwam in 2015 naar Bolivia waar ze werd ingewerkt (door creatief therapeut Karlijn Lessmann). Ze ondersteunde er een groot deel van 2016 de docenten in hun werk.

Sabine Seijerlin is creatief therapeut in de richting dans. Zij is eind 2013/begin 2014 een aantal maanden in Cochabamba geweest om daar de stichting te versterken met haar kennis en ervaring. Sabine is gediplomeerd Rots en Watertrainer, en heeft na terugkomst in Nederland plaatsgenomen in het bestuur. Naast secretaris is Sabine, samen met Kaatje Floren, ook inhoudelijk bestuurslid. Samen monitoren zij de implementatie van zowel het Rots en Waterproject als onze andere programma's, en ze zorgen voor continuïteit en het documenteren van de informatie over die programma's. Ook zijn zij altijd beschikbaar voor advies en bereiden ze nieuwe vrijwilligers vóór hun vertrek naar Bolivia voor op de situatie daar.

Kaatje Floren is creatief therapeut in de richting theater. Zij was de eerste die ons als vrijwilliger kwam versterken in Cochabamba. Eind 2013 kwam zij voor drie maanden naar Bolivia, en ze heeft daar een start gemaakt met het implementeren van het Rots en Waterprogramma, waar zij gediplomeerd trainer in is. Na terugkomst is zij begin 2014, tegelijk met Sabine Seijerlin, toegetreden tot het bestuur.

7. Functies: verdeling van taken en verantwoordelijkheden

Naast het bestuur van de stichting zijn er verschillende uitvoerende functies. De functionarissen leggen op regelmatige basis verantwoording af aan het bestuur.

Bestuur

Voorzitter: Carolene Pessies

Secretaris: Sabine Seijerlin

Inhoudelijk bestuurslid: Kaatje Floren

Uitvoerende functies Bolivia

Dagelijks bestuur: Laurie IJzerman

Creatief therapeut:

Carolene Pessies (januari t/m oktober)

Joske Miedema (psychomotorisch therapeut: vanaf oktober)

Karlijn Lessmann (vanaf oktober)

Docenten:

Marina Cabrera Argote

Fabiola Achá Claros (t/m november)

Alejandro M. Marañón G. (vanaf oktober)

Walter Daniel Casazola Dávila (vanaf oktober)

Uitvoerende functies Nederland

Coördinator: Nienke Jansen

Redacteurs:

Carolien Jonker

Kim de Oude

Hilde Kema

Ton van den Born

Website:

Caroline Gevaert

Kim de Oude

Carolien Jonker

Penningmeester: Soersatie Devie (Sita) Bhagwandin (vanaf september)

Webshop:

Lajla Kleine

Rob Rompa

Promotie/fondsen:

Anne van Werven

Margret van Gaalen
Esther Langen
Leendert Stam

Promotie talenschool:

Sanne Douma
Nino de Snoo
Marieke Baron
Elsewietske Biever

Montage/filmpjes:

Kyra de Korte
Robin Hegers

Vertalers:

Elisabeth Verbeek, Tatiana Togni, Mariëlle Moonen, Pauline van der Valk, Angela Andrea Salinas, Anna Sara N. Heijdra, Annelieke Baardslag, Mercedes Arellano, Carmen Monterroso Rivas, Anne van der Velde, Marieke Baron, Sharmaine Shayeeda Bartelen, Katharina Krusselmann, Sasha Ayoub, Stevia Larissa Jamen, Cristina Martinez en Marthe Veger

De functies in Nederland zijn op vrijwillige basis en dienen voornamelijk als ondersteuning van de uitvoering in Bolivia en bij het werven van de hiervoor benodigde fondsen. De werkzaamheden worden gebaseerd op het jaarlijks door het bestuur goedgekeurde Plan van Aanpak, waarin afspraken zijn opgenomen over planning, bereik, resultaten, budget en evaluatie. De vrijwilligers komen een aantal keer per jaar bijeen en leggen regelmatig verantwoording af aan de coördinatoren. Ook is er veel en goed onderling contact.

8. Interne ontwikkeling 2016

2016 stond in het teken van meer diepgang in de lessen aan kinderen en van het opbouwen van een stabiel team. In januari was Carolene Pessies (creatief therapeut) goed ingewerkt en begon ze haar werkzaamheden. Ze heeft het afgelopen jaar samen met de docenten hard gewerkt om die docenten meer bewust te maken van hun kwaliteiten en valkuilen. Dat gebeurde door middel van supervisie. In oktober zijn er twee nieuwe docenten aangenomen: Alejandro M. Marañón G. en Walter Daniel Casazola Dávila. Beiden zijn uiterst gemotiveerd om de kinderen te helpen met de problemen die zij ervaren. Ze hebben sociale communicatie gestudeerd en ze hebben ook een opleiding theater gedaan.

Door middel van trainingen, tweemaal per week, leren de docenten methoden en technieken uit de creatieve therapie en worden gebeurtenissen en situaties uit de lessen besproken. Ze leren ook naar zichzelf kijken en zien wat voor impact hun acties hebben op het gedrag van de kinderen. Daarnaast formuleren docenten op initiatief van Carolene persoonlijke leerdoelen om zo concreter te kunnen werken aan wat ze nodig hebben voor betere lessen aan de kinderen. In de twee wekelijkse trainingen werken zij aan deze persoonlijke leerdoelen. Dit kunnen ze gebruiken in de lessen voor de kinderen. Op deze manier kunnen zij meer diepgang creëren in die lessen, waardoor de kinderen betere ondersteuning krijgen in hun sociaal-emotionele ontwikkeling en betere ondersteuning/begeleiding bij trauma's.

Carolene is eind 2015 ingewerkt door Karlijn Lessmann (de creatief therapeut van 2015). Ze heeft voor een groot deel van 2016 voor Casa de la Alegría in Bolivia gewerkt. Ze heeft daarbij veel hulp gehad van stagiaire Loulou Baudoin. Samen met Laurie en de docenten hebben zij twee boeken uitgewerkt die de basis vormen voor het werk van Casa de la Alegría.

Eén boek gaat over de doelstellingen van Casa de la Alegría en het andere boek bevat allerlei oefeningen waarmee wordt gewerkt binnen Casa de la Alegría. Deze oefeningen zijn gekoppeld aan de doelstellingen en zijn zodanig uitgewerkt dat de docenten makkelijker diepgang in de lessen voor de kinderen kunnen brengen. Deze boeken vormen samen de basis voor de docenten voor hun lessen aan verschillende groepen.

In augustus is Joske Miedema (psychomotorisch therapeut) naar Cochabamba gekomen om het team extra te ondersteunen. Karlijn Lessman is teruggekomen om het werk van Carolene over te nemen.

Naast Casa de la Alegría heeft Laurie IJzerman in februari 2016 de talenschool Juntucha geopend. De winst van de talenschool gaat naar Casa de la Alegría. Op deze manier wil Casa een meer onafhankelijke stichting vormen. Dankzij de promotie van de vrijwilligers in Nederland en het harde werken van de creatief therapeuten in Cochabamba gaat het goed met de talenschool en de opbrengsten.

Organisatorisch zijn er in 2016 veranderingen geweest. Zo zijn er drie vrijwilligers voor de redactie van Casa de la Alegría: Kim, Marthe en Carolien. Ook hebben we iemand die zorgt voor de promotie van de talenschool: Nino. In Cochabamba is docente Fabiola Achá Claros gestopt, maar daarvoor zijn twee nieuwe therapeuten aangenomen zoals eerder vermeldt (Alejandro en Walter).

In 2017 willen wij de lijn van verdieping graag doorzetten. Wij werken nu met een team dat goed op elkaar is ingespeeld en hebben een aantal groepen waarmee we al langere tijd werken en waar we nu echt de diepte mee in kunnen. Daarnaast willen we drie groepen erbij gaan doen en hopen we op een fonds, waardoor we het werk dat we doen nog meer kunnen stabiliseren. Ook hopen we dat de talenschool het goed blijft doen. Ten slotte zijn we voor eind 2017 nog op zoek naar een creatief therapeut.

9. Samenwerking

Zoals beschreven in hoofdstuk 2 bieden wij geen eerstelijns hulp, maar werken wij samen met andere organisaties die dit doen om samen een completer, toekomstgericht hulppakket te kunnen bieden. Wij zijn daarvoor direct na de oprichting gestart met het aangaan van verschillende samenwerkingsverbanden. Sommige van deze verbanden bestaan vandaag de dag nog steeds, andere zijn pas recenter tot stand gekomen. De belangrijkste samenwerkingen worden hieronder beschreven.

Casa de la Amistad

Deze organisatie biedt dagopvang aan kinderen die wonen in een gevangenis in de stad. De meeste kinderen zitten zelf niet vast, maar wonen bij hun moeder die in de gevangenis zit. Ze zijn vaak geconfronteerd met agressie en huiselijk geweld, belangrijke thema's in onze lessen. We werken inmiddels al zo'n vier jaar samen met deze organisatie en hebben twee stabiele groepen. We boeken met deze kinderen goede resultaten en zijn overgegaan van een eerste fase, waarin we vooral werkten aan communicatie, omgaan met agressie en het opbouwen van zelfvertrouwen, naar de

volgende, diepgaandere fase. Hierin werken we onder andere aan traumaverwerking en talentontwikkeling, vaardigheden waarmee de kinderen echt verder kunnen komen in hun leven.

Sipe Sipe

In Sipe Sipe, een dorp zo'n anderhalf uur buiten Cochabamba, werken wij samen met een opvanghuis voor jongens die wees zijn of uit huis zijn geplaatst. We werken hier sinds december 2014, en hebben inmiddels drie groepen 7-8-jarigen en een groep 12 tot 14-jarigen. De problematiek in deze groepen is heftig, en wordt complexer naarmate de jongens ouder zijn. De oudere groep wordt dan ook geleid door twee docenten. Er is veel sprake van agressie en seksueel misbruik, en onze eerste focus lag dan ook op het opbouwen van vertrouwen en het creëren van een veilige, stabiele omgeving. Inmiddels hebben we hier flinke stappen mee kunnen maken, en zien we veel vooruitgang in het onderling samenwerken en het concentratievermogen van de jongens.

Villa Esperanza

Eind 2015 zijn wij ook begonnen bij Villa Esperanza, een locatie vergelijkbaar met een SOS Kinderdorp. De opvang bestaat uit verschillende huizen, met zo'n twintig kinderen en een begeleider per huis. De kinderen komen uit verschillende situaties en de problematiek is pittig. We werken hier met drie groepen van zo'n twaalf kinderen van 8 tot 10 jaar.

Jireh

Jireh is een Christelijke organisatie waar pubers wonen. Deze pubers hebben vooral te maken met hechtingsproblematiek en trauma's omtrent agressie en geweld. Binnen deze groep is er al veel onderling vertrouwen, waardoor hier al meer mogelijkheden zijn tot diepgang binnen de therapie.

10. Fondsenwervingsactiviteiten

In Nederland wordt via verschillende kanalen gewerkt aan fondsenwerving. Een deel van ons budget wordt binnengehaald door de private sector en een deel komt via de zakelijke en kerkelijke sectoren. Vanwege de economische crisis is het echter moeilijker geworden om fondsen te werven. Dat is een belangrijk motief om de stichting financieel zelfstandiger te maken en zo minder afhankelijk te worden van fondsen en donaties.

Hier werken we op verschillende manieren aan. Zo is eind 2013 een webshop opgericht waarin we lokale Boliviaanse souvenirartikelen verkopen. Bovendien verkopen we er biologische artikelen als chiazaad en lamawol. Ook de talenschool, waarover meer in het volgende hoofdstuk, draagt bij aan meer financiële onafhankelijkheid.

11. Talenschool

Talenschool Juntucha in Cochabamba werd na voorbereidingen februari 2016 geopend. De talenschool, waarvan de winst naar de stichting gaat, helpt ons naar minder financiële afhankelijkheid. Daarmee kunnen we beter continuïteit van de stichting waarborgen.

In Cochabamba is veel vraag naar Spaanse les van vrijwilligers, toeristen, stagiairs en backpackers die voor langere tijd naar Zuid-Amerika en Bolivia komen. In Cochabamba zijn bijvoorbeeld al vier (goedlopende) talenscholen. Maar uit marktonderzoek en in ons eigen netwerk horen we kritische

geluiden over die aanbieders. Ze zitten te ver weg, de nadruk ligt op grammatica en lessen zijn alleen overdag.

Talenschool Juntucha onderscheidt zich door naast de nodige grammatica, in de lessen vooral te richten op spreekvaardigheid. Ook passen wij de lessen aan voor de individuele student en bieden we lessen voor een voordelige prijs op flexibele momenten. Bovendien spreekt de link met een goed doel veel mensen aan. De nauwe band van de stichting met *Beyond South America*, een bemiddelingsbureau voor mensen die voor langere tijd naar Zuid-Amerika komen, ons eigen uitgebreide netwerk en de promotie in Cochabamba en Nederland verzekeren ons van een goede instroom van leerlingen. Vóór de officiële opening van de school waren de eerste aanmeldingen al binnen. Ook allianties met andere organisaties stimuleren de instroom.

De school telt nu zeven docenten. Omdat wij uitsluitend werken met Boliviaanse docenten, helpen we ook mee aan de lokale werkgelegenheid. In 2016 is verder gewerkt aan de stijl en de methodiek van het lesmateriaal. Er is gefocust op gepersonaliseerde afstemming ervan op leerstijlen, bijvoorbeeld meer visueel of meer auditief. In principe zijn de lessen één op één, maar steeds vaker kunnen cursisten ook samen lessen volgen. We zien een groei en er is al een tekort aan ruimte en docenten gesignaleerd.

12. Visie op 2017

Het komende jaar willen we ons vooral focussen op nog meer diepgang en duurzaamheid, op verdere consolidatie. Wij werken inmiddels al een aantal jaar met de kinderen en zien goede vooruitgang in de eerste fases (agressiebeheersing, communicatie en zelfvertrouwen opbouwen). Nu willen we nog verder de diepte in met thema's als traumaverwerking en het ontdekken en ontwikkelen van talenten. Met dit laatste thema willen we zorgen dat de kinderen, naast sociaal-emotionele vaardigheden, ook praktische vaardigheden leren zodat ze een betere toekomst voor zichzelf op kunnen bouwen.

Verder zullen we doorgaan met de volgende stappen in het bewustwordingsproces van zowel docenten als kinderen. Afgelopen jaar hebben de docenten persoonlijke leerdoelen geformuleerd en ze hebben meer naar zichzelf gekeken. Dat levert al veel moois op. Hier willen we graag mee doorgaan. Hoe meer bewustzijn er is, hoe beter er in de diepte kan worden gewerkt en hopelijk leidt dit tot nog beter resultaten.

Daarnaast willen we graag fondsen werven die geïnteresseerd zijn in investeringen voor langere tijd. We hebben nu als zelfstandige onderneming de talenschool om financieel minder afhankelijk te zijn. Deze willen we graag verder uitbreiden en meer leerlingen werven. Vrijwilligers in Nederland werken aan de promotie van de talenschool. En ook in Cochabamba wordt er hard gewerkt aan promotie van de talenschool in kroegen, restaurants en hostels.

13. Financieel jaarverslag

Overzicht van Inkomsten en Uitgaven 2016					
Baten	2016	2015	Lasten	2016	2015
Periodieke donaties Nederland	911,00	855,00	Cursus 'Creatieve therapie'	28.925,07	21500,63
Donaties (eenmalig) uit Nederland	4231,74	1692,48	Reis- en verblijfkosten	1956,00	1151,66
Donaties fondsen en instellingen	13343,69	11777,83	Materiaal	678,67	488,83
Donaties NIET Nederland	1152,23		ICT	786,48	1182,94
Opbrengst Festivals en Benefieten	372,00	253	Marketing/communicatie	1831,60	1373,95
Webshop	219,87	6,16	Administratieve kosten	795,38	513,39
Netto opbrengst Talenschool		-3175,11	Projectmanagement	4.239,59	4122,14
Rente	276,26	47,93	Afschrijvingskosten inventaris		97,83
			Divers (incl. koersverschillen)		0,97
Totale opbrengsten	20506,79		Totale kosten	39212,79	30432,34
Resultaat lopend jaar	-18706,00				

Balans Casa de Alegria per 31 december 2016

	2016	2015
Liquide middelen		
SNS lopende rekening	5849,29	1179,05
SNS spaarrekening	1000,19	12647,93
	6849,48	13826,98

Casa de la Alegría is formeel opgericht in 2011, de ontwikkelingen verlopen doelmatig. Het onlangs afgesloten jaar bracht vele donateurs die de stichting een warm hart toedragen, maar ook een aantal onverwachte kosten. Het gaat hierbij onder andere om investeringskosten voor onze talenschool, die de stichting op de lange termijn /financieel onafhankelijker en dus duurzamer moet maken, en hogere personeelskosten.

Inkomsten:

In 2016 zijn de meeste inkomsten opgehaald via donaties, zowel particulier als institutioneel. Zoals gebruikelijk was deze laatste verantwoordelijk voor het grootste deel van het budget. Er zijn dit jaar door onszelf geen activiteiten in Nederland ontplooid, dit in verband met het wisselen van mensen in een aantal functies die normaal gesproken een belangrijke rol spelen in deze activiteiten. Wel zijn we aanwezig geweest op één festival. Gedurende het jaar hebben met bovenstaande activiteiten verschillende kleine en grote donateurs uit Nederland, België en de Verenigde Staten de stichting één- of meermalig /financieel ondersteund.

Uitgaven

Zoals eerder in dit jaarverslag te lezen verzorgt Casa de la Alegría op vier verschillende locaties in Cochabamba lessen voor groepen 'aan hun lot overgelaten' kinderen. Aangezien deze activiteiten op alle locaties door hetzelfde team worden uitgevoerd is een specificatie van de kosten per locatie momenteel nog niet mogelijk. De kosten zijn ten opzichte van 2016 en ten opzichte van het budget aanzienlijk hoger. Hiervoor zijn een aantal oorzaken aan te wijzen:

- In Bolivia is het verplicht om werknemers een dertiende maand te betalen, en ook een veertiende maand is gebruikelijk. Hoewel de veertiende maand voor ons financieel niet haalbaar was, hebben wij de dertiende maand wel uitbetaald.

- Wij hebben dit jaar gewerkt met drie docenten in plaats van de begrote twee. In het verleden hebben wij altijd met twee docenten gewerkt, maar omdat we nu drie hele goede docenten vonden en we op die manier met meer groepen konden werken, hebben wij ervoor gekozen ze alle drie aan te nemen.
- Er was een vrij lange overloop tussen de twee creatief therapeuten (oktober-december). Hoewel we dit in het vervolg absoluut weer zo zouden aanpakken omdat het de continuïteit enorm ten goede komt, heeft dit wel gezorgd voor iets hogere kosten.
- Dit jaar zijn er een hoop kosten gemaakt voor het opzetten van onze talenschool Juntucha. Aangezien deze werkzaamheden zijn verricht door dezelfde mensen als die werkzaam zijn voor de stichting, was het lastig om deze kosten volledig uit te splitsen.

De kosten van de stichting werden gemaakt op twee locaties:

- Nederland
- Cochabamba, Bolivia

Het merendeel van de kosten (zo'n 90%) werden in Bolivia gemaakt ten behoeve van de ontwikkelingen van lessen en activiteiten en het ontwikkelen van talenschool Juntucha. De kosten die in Nederland werden gemaakt (zo'n 10%) bestonden o.a. uit reguliere bankkosten en kosten van lidmaatschappen. In Nederland draait Casa de la Alegría op vrijwilligers (m/v); kosten van nieuwsbrieven, Flyers, presentaties en dergelijke worden daardoor tot een minimum beperkt. Overhead- en/of managementkosten zijn er niet. Het management in Cochabamba is in handen van de oprichtster/voorzitster van de stichting, deze ontvangt een maandelijkse kostenvergoeding. De kosten van fondsenwerving worden 'pro deo' of op commissie uitgevoerd en bedroegen dit jaar zo'n 2% van de ontvangen fondsen en donaties. Casa de la Alegría voldoet daarmee aan de ANBI- en CBF-criteria.

Talenschool

Zoals gezegd was een aanzienlijk deel van de kosten die dit jaar gemaakt zijn ten behoeve van onze talenschool. Er is een methodologie gemaakt, een pand gehuurd en aangekleed en er zijn docenten aangenomen, waarvan er één ook managementtaken uitvoert. Deze docenten werken op oproepbasis, en worden dus alleen betaald voor de daadwerkelijk gemaakte uren. Deze investeringskosten zijn door de stichting voorgeschoten aan talenschool Juntucha, en zullen worden terugbetaald op het moment dat er winst wordt gemaakt.